

Onderwerp Facetbestemmingsplan geitenhouderijen 2023
ter informatie
Steller Lysanne de Haan

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	0655420035	Bijlage(n)	6	Ons kenmerk	283874-2023
Datum	20-9-2023	Uw brief van		Uw kenmerk	

Geachte lezer,

Hierbij willen wij u informeren over de ter inzage legging van het facetbestemmingsplan Geitenhouderijen 2023. Het facetbestemmingsplan zal, na vaststelling, deels het voorbereidingsbesluit wat er nu al ligt vervangen. Het facetbestemmingsplan zorgt ervoor dat er niet zonder gedegen nadere afweging van het gemeentebestuur nieuwe geitenhouderijen kunnen worden gevestigd of bestaande kunnen worden uitgebreid aangezien onderzoek heeft uitgewezen dat mensen die in de buurt wonen van geitenhouderijen een grotere kans hebben op longontsteking.

Onderzoek

Er is onderzoek gedaan naar het verband tussen veehouderijen en gezondheid. Het RIVM, Universiteit Utrecht, Wageningen UR en Nivel voeren samen deze onderzoeken uit. Het eerste onderzoek is gepubliceerd op 8 oktober 2018 en het vervolg daarop van 23 november 2021 is alleen in Noord-Brabant en Noord-Limburg uitgevoerd. Deze onderzoeken zijn niet direct toepasbaar in onze gemeente. Het was dus nog onbekend of longontsteking ook vaker voorkomt rond geitenhouderijen in andere Nederlandse provincies. Daarom is besloten het onderzoek uit te breiden naar een gebied dat delen van de provincies Gelderland, Utrecht en Overijssel omvat. Ook in deze regio's zien de onderzoekers het extra risico op longontsteking in een straal van 2 kilometer rondom geitenhouderijen, in meerdere jaren achter elkaar en ook met verschillende manieren van onderzoek.

Uit het onderzoek in delen van de provincies Gelderland, Utrecht en Overijssel concluderen de onderzoekers dat de associatie tussen wonen in de nabijheid van een geitenhouderij en longontsteking ook geldt voor de overige Nederlandse provincies met geitenhouderijen. Dit onderzoek is aanleiding geweest om het eerste voorbereidingsbesluit in 2021 vast te stellen. Het is nog steeds onduidelijk wat de

Volgvel 1

oorzaak is van het verhoogde risico. Verder onderzoek is daarom noodzakelijk. De resultaten van het onderzoek naar de oorzaken van longontstekingen in de buurt van geitenhouderijen zouden eind 2022 worden gepubliceerd maar dat is uitgesteld naar 2024.

Advies GGD voorzorgsbeginsel

Totdat er meer duidelijkheid is over de oorzaak van de longontsteking en een integrale aanpak, adviseert de GGD het voorzorgsbeginsel toe te passen en terughoudend te zijn met uitbreiding of nieuwvestiging van geitenhouderijen in de buurt van gevoelige bestemmingen (zoals woningen, kinderdagverblijven en scholen). Naar aanleiding van het herbevestigende onderzoek met publicatiedatum 23/11/2021, waarin wordt verwezen naar de eerder ontwikkelde richtlijn 'Veehouderij en gezondheid', heeft de GGD aangegeven aan dit voorzorgsbeginsel te blijven vasthouden.

Beleid andere gemeenten provincie Groningen

Een aantal gemeenten in de provincie hebben inmiddels maatregelen genomen. De gemeenten Westerkwartier, Westerwolde en Het Hogeland hebben derhalve gekozen voor het vastleggen/beperken in een bestemmingsplan. Naast het voorkomen van de uitbreiding van huidig gevestigde geitenhouderijen, is het zogenoemde waterbedeffect, waarbij geitenhouderijen zich verschuiven naar plekken zonder geitenstop, een reden om ook een facetregeling te implementeren.

Doel

Op 17 mei 2023 heeft de gemeenteraad van de gemeente Groningen het voorbereidingsbesluit Geitenhouderijen 2023 vastgesteld. Een voorbereidingsbesluit is een verklaring van de gemeenteraad dat een bestemmingsplan voor het betreffende gebied wordt voorbereid. Met een voorbereidingsbesluit wordt een voorbereidingsbescherming beoogd, waarmee een aanhoudingsplicht geldt voor bouw- en aanlegactiviteiten. Een voorbereidingsbesluit kan worden genomen op grond van artikel 3.7 van de Wet ruimtelijke ordening en heeft een opschortende werking voor alle bouw- en gebruiksactiviteiten zoals beschreven in het voorbereidingsbesluit. Met het voorbereidingsbesluit heeft de gemeenteraad ook verklaard dat er binnen een jaar een nieuw bestemmingsplan voor het betreffende gebied wordt voorbereid.

Het eerder genoemde voorbereidingsbesluit wordt uitgewerkt door middel van twee facetregelingen:

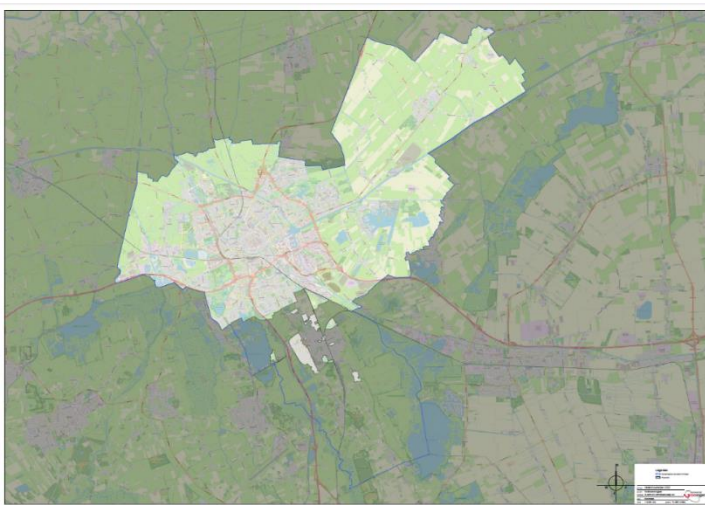
- Een facetbeheersverordening
- Een facetbestemmingsplan

Een facetregeling regelt slechts één of enkele (beleids)onderdelen in een plan. In dit geval betekent dat dat ten aanzien van het thema geitenhouderijen de nu geldende beheersverordeningen en bestemmingsplannen in de gemeente Groningen gedeeltelijk worden herzien. Voor een deel van het grondgebied van de gemeente Groningen gelden namelijk geen bestemmingsplannen maar beheersverordeningen. Voor die gebieden kan sneller een aangepaste verordening worden vastgesteld. De facetregelingen zorgen er voor dat er niet zonder gedegen nadere afwegingen van het gemeentebestuur ten aanzien van dit specifieke gezondheidsrisico's nieuwe geitenhouderijen kunnen worden gevestigd of bestaande kunnen worden uitgebreid.

Volgvel 2

Momenteel zit het bestemmingsplan in de ontwerpfase. Het bestemmingsplan wordt gepubliceerd en ter inzage gelegd voor zes weken. Er kunnen dan zienswijzen op het plan worden ingediend. De zienswijzen worden behandeld en voorzien van een reactie. Op deze manier wordt er voldaan aan de inspraakverordening. Vervolgens wordt het bestemmingsplan met de zienswijzen voorgelegd aan de gemeenteraad en dan vastgesteld. Het kan zijn dat aan de hand van de zienswijzen het bestemmingsplan wordt aangepast. De laatste fase is de vaststelling van het bestemmingsplan door uw gemeenteraad. Voor beheersverordeningen hoeft geen inspraak plaats te vinden omdat er geen nieuw beleidsvoornemen wordt voorgesteld. Het gaat hier alleen om het uitwerken van een voortvloeiende van een voorbereidingsbesluit wat al is genomen.

In onderstaande afbeelding is de ligging van het besluitgebied van het facetbestemmingsplan Geitenhouderijen 2023 weergegeven. Deze verbeelding staat ook in Bijlage 1 bij het facetbestemmingsplan.

Huidig recht

De huidige bestemmingsplannen en beheersverordeningen bevatten nog maar zeer beperkte regelingen gericht op gezondheidsrisico's rondom geitenhouderijen. Op grond van de geldende bestemmingsplannen en beheersverordeningen wordt bij recht de mogelijkheid geboden voor nieuwvestiging van een geitenhouderij. Dit betekent dat binnen een bestemming 'Agrarisch -Bedrijf' zich zondermeer een nieuwe geitenhouderij mag vestigen, een geitenhouderij als nieuwe neventak mag beginnen of een bestaande geitenhouderij zich uitbreiden. Dit is ook de reden dat de regels voor geitenhouderijen op basis van een facetbestemmingsplan/facetbeheersverordening worden gewijzigd. Voor elk ander perceel is voor de vestiging van een geitenhouderij een weigeringsgrond op basis van het bestemmingsplan/beheersverordening aanwezig.

Beperking aantal geiten

In beide facetregelingen wordt een geitenhouderij gedefinieerd als een houderij met 20 of meer geiten. Dat aantal is in zekere zin een keuze die voortkomt uit de gedachte dat hierbij de gezondheidsrisico's gering worden geacht en het idee dat agrariërs hierdoor ook niet te zwaar worden ingeperkt. In de hierboven genoemde onderzoeken, waar ook

Volgvel 3

op kennisplatformveehouderij.nl naar wordt verwezen, wordt een ondergrens van vijftig geiten aangehouden. Daarbij wordt ook vermeld dat dit niet betekent dat daar beneden gezondheidsrisico's kunnen worden uitgesloten. Omringende gemeentes hebben gekozen voor een grens van 30 geiten. In verband met de gezondheid van de inwoners van de gemeente is besloten om te kiezen voor een grens van 20 geiten. Dit aantal is gekozen vanwege het grote belang dat de gemeente Groningen hecht aan het borgen van de volksgezondheid. Daarnaast bestaan er binnen de gemeente een aantal kinderboerderijen waarbij het aantal geiten mogelijk gezondheidsrisico's meebrengen voor omwonenden binnen een straal van twee kilometer. Aangezien deze kinderboerderijen zich dichtbij de bewoonde omgeving bevinden is er aanleiding om gezondheidsrisico's verder te beperken en het aantal op 20 geiten te stellen. Er is tot op heden alleen een correlatie gevonden, indien uit het vervolgonderzoek ook het causale verband wordt aangetoond tussen het aantal geiten en de gezondheidsrisico's, dan kan besloten worden de grens aan te passen.

Gering aantal geiten binnen gemeente

Op dit moment is er 1 geitenhouderij aanwezig binnen de gemeente Groningen met in totaal 69 melkgeiten. Het totaal aantal geitenhouderijen in de provincie Groningen staat op 23 bedrijven en 8.854 geiten terwijl er landelijk 665 bedrijven actief zijn met gezamenlijk 488.652 geiten (deze cijfers zijn gebaseerd op CBS 2022). We zien dat het totaal aantal geitenhouderijen in Nederland, ondanks de lopende onderzoeken, is gestegen van 569 bedrijven in 2020 tot 665 bedrijven in 2022. Ook in de provincie Groningen is het aantal geitenhouderijen gestegen van 16 bedrijven in 2020 tot 23 bedrijven in 2022. De cijfers weerspiegelen de populariteit rondom het beginnen van geitenhouderijen en benadrukken hiermee tevens de relevantie voor het nemen van een facetregeling.

Kinderboerderijen

In de gemeente zijn 6 kinderboerderijen gevestigd waarvan Stadspark de grootste is met 63 geiten. Dit hebben wij opgevraagd naar aanleiding van een vermoeden dat hier meer geiten zijn gevestigd dan bij nieuwvestiging volgens het facet bestemmingsplan mogelijk is. De andere kinderboerderijen zijn in beheer van een stichting en deze kinderboerderijen hebben allemaal minder dan 20 geiten. Alhoewel de onderzoeken van het Rijk zijn uitgevoerd met data uit het 'Bestand Veehouderij Bedrijven', zijn gezondheidsrisico's voor omwonenden van dit type geitenhouderij niet uit te sluiten. De geitenhouderijen worden gedefinieerd naar het aantal geiten. Daarmee worden ook de kinderboerderijen meegenomen in het besluit en kunnen deze zich niet nieuw vestigen en/of uitbreiden binnen de gemeente. Het vervolgonderzoek van het Rijk zal uitwijzen of er naast correlatie ook een causatief verband is tussen het houden van geiten en de gezondheidsrisico's voor omwonenden. Wanneer dit causatieve verband wordt bewezen kunnen vervolgstappen worden genomen in het beperken van de gezondheidsrisico's voor omwonenden van deze locaties. Dit zal een vermindering van het aantal geiten betekenen om gezondheidsrisico's zo veel mogelijk uit te kunnen sluiten.

Volgvel 4

Financiële consequenties

In het bestemmingsplan zijn geen ontwikkelingen opgenomen waarvoor een exploitatieplan nodig is. Voor het facetbestemmingsplan wordt nog een planschaderisico analyse uitgevoerd. Hiervan wordt verwacht deze tijdig te ontvangen voordat het plan wordt vastgesteld door de gemeenteraad.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

locoburgemeester,
Mirjam Wijnja

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.